

Petteri Haveri
18.2.2021

Energiavirasto

kirjaamo@energiavirasto.fi

jori.santti@energiavirasto.fi

FCA-suuntaviivojen mukainen kuuleminen: sähkömarkkinaosapuolten tarpeet alueiden välisille suojausmahdollisuuksille

Energiavirasto on pyytänyt markkinaosapuolten näkemyksiä suojausmahdollisuuksista. Kiitämme mahdollisuudesta, ja esitämme seuraavat vastaukset kysymyksiin.

1. Tarjoavatko sähkön johdannaismarkkinat riittävän hyvät mahdollisuudet hankkia tarvitsemasi suojaukset?

Pohjoismaisten sähköjohdannaismarkkinoiden heikentyvä likviditeetti aiheuttaa kasvavaa huolta suomalaisten markkinatoimijoiden keskuudessa. Erityisesti Suomen EPAD-tuotteiden likviditeetti markkinapaikalla on usein heikko.

a. Mikäli suojausmahdollisuudet eivät ole tarpeisiisi nähden riittävät, minkälaisia suojaustuotteita kaipaisit ja miksi?

Pohjoismaiset tarjousalueet ovat pieniä ja monet niistä sähkönkulutuksen ja -tuotannon kannalta epätasapainossa. Tästä seuraa, ettei myöskään EPAD-tuotteilla ole markkinafundamenteista lähtevää tasapainoa. Markkinatoimijat kaipaisivat lisää likviditeettiä EPAD-tuotteisiin.

b. Mikäli suojausmahdollisuudet eivät ole tarpeisiisi nähden riittävät, koskeeko suojaustarpeesi tiettyä rajayhteyttä?

Emme näe tarvetta ns. perinteisille siirto-oikeustuotteille milläkään Suomen rajoilla.

Mahdolliset rajasiirtotuotteet muuttaisivat markkinan rakennetta ja saattaisivat heikentää EPAD-tuotteiden likviditeettiä edelleen heikommaksi.

c. Mikäli suojausmahdollisuudet ovat tarpeisiisi nähden riittävät hyvät, mitä tuotteita hyödynnät suojauksessasi?

Järjestönä meillä ole tietoa yksittäisten yritysten suojauspolitiikasta ja suojaustuotteiden käytöstä.

d. Mikäli suojausmahdollisuudet ovat tarpeisiisi nähden riittävät hyvät, kuvaile miten ja miksi hyödyntämäsi tuotteet vastaavat tarpeitasi?

Järjestönä meillä ole tietoa yksittäisten yritysten suojauspolitiikasta ja suojaustuotteiden käytöstä.

2. Onko joku muu suojausmahdollisuuksiin liittyvä asia, minkä haluat tuoda esille ja otettavan huomioon päätöstä tehtäessä

Pohjoismainen energiamarkkinamallin pitkän aikavälin kaupankäynti perustuu likvidiin systeemihintaan tukeutuvaan hinnan muodostukseen. Kahden hinta-alueen välinen siirto-oikeustuote vahvistaisi aluehintojen ja heikentäisi systeemihinnan merkitystä johdannaisten referenssihintana. Siirto-oikeustuotteet soveltuvat paremmin markkinoille, missä suojaus joudutaan toteuttamaan hinta-

aluekohtaisilla tuotteilla ja mahdollisesti tukeutumaan yksittäisen suuren hinta-alueen likvidimpiin markkinoihin.

ET:n käsitys on, että hyvin harvoilla yrityksillä on kiinnostusta suojautua yksittäisten tarjous-alueiden välisiltä hintaeroilta. Siirtokapasiteetti on joka tapauksessa annettu melko täysimääräisesti markkinoiden käyttöön, mikä omalta osaltaan pienentää aluehinta-eroja.

Merkittävin suojaustarve yrityksillä koskee oman hinta-alueen hintavaihteluita. Päätuotteet tässä ovat systeemihintaan sidotut johdannaiset ja näitä täydentävät EPAD-tuotteet. Merkittävimmät suojaustuotteet Suomessa ovat SYS-tuotteet sekä Helsingin EPADit.

Sähköjohdannaismarkkinoiden heikentyvä likviditeetti on yhteinen haaste Pohjolassa ja koko Itämeren alueella. Asiaa tulisi pohtia ja tehdä sitä koskevat johtopäätökset sekä päätökset pohjoismaisella tasolla, ei maakohteisena prosessina. Regulaattorien, yhdessä TSOiden ja markkinatoimijoiden kanssa tulisi aloittaa keskustelu suojaustarpeista laajemmin ja myös systeemihinnan muodostamisen perusteista.

Jos TSOita edellytettäisiin tarjoamaan LTTR-tuotteita, niiden tulisi tukea nykyistä markkinarakennetta (SYS- ja EPAD-tuotteet), ja näkisimme tällöin hyväksi harkita rakenteeltaan synteettisiä LTTR-tuoterakenteita (eli LTTR-tuotteita, jotka koostuvat EPAD-tuotteista).

Lisätiedot:

Petteri Haveri (petteri.haveri@energia.fi, 050 5711554